

14. 11. 2008

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nový trestní kodex

Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR schválila ve třetím čtení přelomový trestní zákoník z dílny ministerstva spravedlnosti. Norma zpřísňuje postihy za nejtěžší trestné činy a modernizuje české trestní právo.

„Poslanecká sněmovna svým schválením zamkla dveře za komunistickou minulostí České republiky v oblasti trestního práva a postavila nás na roveň státům, které ve své moderní historii nepoznaly totalitární systém a nemusí se s ním proto nyní vyrovnávat. Je všeobecně známo, že přijetí nového trestního zákoníku je jednou z mých priorit. Děkuji proto také mým opozičním kolegům, že se nenechali zlákat tradiční a lákavou metodou zamítání a podpořili návrh ministerstva spravedlnosti, který dbá na ochranu člověka a na jeho základní práva a svobody,“ vyjádřil se Jiří Pospíšil.

Při hlasování o pozměňovacích návrzích poslanecká sněmovna schválila, že v novém trestním zákoníku bude zakotveno **snížení hranice trestní odpovědnosti mladistvých z 15 na 14 let**. Tato úprava se vrací k věkové hranici, která byla stanovena již prvorepublikovým zákonem. Stejnou úpravu přijalo v nedávné době i Slovensko.

Nový trestní zákoník - kodex moderního demokratického státu

Návrh klade velký důraz na zákonné vymezení přesných a jednoznačných skutkových podstat trestných činů. Přináší **novou kategorizaci trestných činů na zločiny a přečiny**. Za přečiny budou pokládány všechny nedbalostní a úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody maximálně do pěti let. Zločiny budou všechny ostatní závažné trestné činy. Tato změna se promítne do trestního řízení. U zločinů bude vedeno standardní trestní řízení, u přečinů budou převažovat zjednodušené formy řízení, odklony a alternativní řešení, včetně širokého uplatnění prostředků probace a mediace.

Jedna z hlavních filozofií návrhu je taková, že pokud to povaha spáchaného činu umožňuje, má být trest odnětí svobody nahrazen **alternativními druhy trestů** (např. obecně prospěšnými pracemi, peněžitým trestem ve formě denních sazeb, zákazem činnosti a nově také trestem domácího vězení).

Nový trestní zákoník **zpřísňuje postih u nejzávažnějších trestných činů**, jakým je např. brutální vražda. Zvyšuje horní hranici sazby trestu odnětí svobody z dosavadních 15 na 20 let, přičemž výjimečným trestem bude kromě doživotí i trest odnětí svobody od 20 do 30 let (nyní od 15 do 25 let).

„Diferenciace a individualizace trestních postihů za různé typy trestných činů je jedním z největších přínosů nového trestního zákoníku, neboť vyváženým stanovením druhů trestů i jejich sazeb umožňuje soudům uložit přiměřený trest s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem spáchaného trestného činu i osobě pachatele“, uvedl Pavel Šámal.

Připomínky veřejnosti

V období od 30. května do 31. července minulého roku, kdy se mohla veřejnost na internetových stránkách ministerstva seznámit s návrhem trestního zákoníku a zaslat k němu připomínky, došlo celkem 330 podnětů. Z nich bylo 27 zapracováno do nového návrhu – mezi nimi např. vytvoření nové

skutkové podstaty Zanedbání péče o zvíře z nedbalosti nebo zvýšení ochrany práv duševního vlastnictví.

Trestní zákoník byl Poslanecké sněmovně PČR předkládán už v březnu 2006, tehdy byl ovšem zamítnut. Jiří Pospíšil po nástupu na post ministra spravedlnosti stanovil vypracování nového trestního zákoníku jako jednu z priorit v rámci Reformy justice a zahájil legislativní práce na dopracování tohoto kodexu. V květnu 2007 byl návrh dokončen. Poté bylo poprvé v historii ministerstva spravedlnosti umožněno občanům ČR zúčastnit se připomínkového řízení a tím ovlivnit podobu tohoto zásadního kodexu. Z 330 připomínek zaslaných občany bylo zapracováno celkem 27 podnětů.

S nabytím účinnosti trestního zákoníku se počítá od 1. ledna 2010.

Zdroj: MS

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)